

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 45

Erityisryhmien palveluasumisen palveluverkkosuunnitelma (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:2746/00.01.02/2020

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Sisko Hiltunen, puh. 044 481 1764, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anniina Tirronen, Kehittämisohtaja

Päätösehdotus

Erityisryhmien palveluasumisen palveluverkkosuunnitelma hyväksytään jatkotyöskentelyn pohjaksi.

Kokouskäsitely

Suunnittelupäällikkö Sisko Hiltunen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Palvelumallin ohjaus- ja seurantaryhmä päätti keväällä 2019, että tehdään asumispalvelujen palveluverkkosuunnitelma, joka käsittää ikäihmisten tehostetun palveluasumisen, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien sekä vammaisten palveluasumisen. Suunnitelman valmistelun taustalla on osaltaan pormestariohjelma Inhimillinen ja vetovoimainen Tampere, jossa erityisryhmien asumisen tarpeet on nostettu esiin ja todetaan, että erityisryhmien asumisen tarpeet turvataan tarjoamalla uusia asumisen malleja ja vaihtoehtoja sekä luomalla edellytyksiä yhteisöllisen asumisen kehittymiselle. Lisäksi nykyisessä hallitusohjelmassa on nostettu esiin erityisryhmien asumisen kehittäminen, mm. laitoshoidon purku, yhteisöllinen asuminen sekä palveluasuntojen rakentamista tavallisille asuinalueille. Tähän liittyen ympäristöministeriössä on valmistunut alkuvuodesta 2020 Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma vuosille 2020-2022.

Palveluverkkosuunnitelmassa kuvataan asumispalvelujen nykytilanne, jonka yhteydessä on selvitetty oman tuotannon ja ulkopuolisen tuotannon määrät. Ulkopuolinen palvelutuotanto korostuu erityisesti mielenterveys- ja päihdekuntoutujien ja vaikeavammaisten asumispalveluissa. Lisäksi on arvioitu asumispalvelujen määrään vaikuttavia tarpeita ja lopuksi tehty lähivuosien toimenpide-esitykset erityisryhmittäin. Työn alkuvaiheessa tehtiin käsitelmääritystä asumispalvelujen eri muodoista. Tampereen kaupungin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

väestösuunnitetta on käytetty osaltaan määritettäessä tulevia palvelutarpeita. Oriveden osalta on käytetty Tilastokeskuksen 2019 väestöennustetta.

Vuodenvaihteessa valmistelua esiteltiin vanhusneuvostossa 12.2.2020 ja vammaisneuvostossa 21.1.2020. Palautteet pyrittiin ottamaan valmistelussa huomioon. Molemmissa neuvostoissa pidettiin tärkeänä, että asumispalveluita on riittävästi ja ne ovat monipuolisia. Pidettiin myös tärkeänä, että asumispalvelut yhdistetään entistä enemmän tavalliseen asumiseen.

Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen osalta paikkatarvelaskenta perustuu sosiaali- ja terveyslautakunnan määrittämiin yli 75-vuotiaita koskeviin tavoitetasoihin, joiden mukaan 92 % asuu kotona, 6 % tehostetussa palveluasumisessa ja 2 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Lisäksi otettiin huomioon alle 75-vuotiaiden tehostetun asumispalvelujen tarve käyttäen apuna mm. Kuusikkokuntien tietoaineistoja ja nykytilannetta. Paikkamääriä laskettaessa on otettu huomioon sekä kaupungin että muiden toimijoiden paikat. Laskelma osoittaa, että muutaman vuoden ajan palvelutarve ja paikkamäärät ovat tasapainossa, sen jälkeen paikkatarve kasvaa, joten tilannetta pitää jatkuvasti tarkkailla. Muiden toimijoiden kanssa yhteistyötä on tiivistettävä, jotta pystytään paremmin yhdessä vastaamaan palvelutarpeen kasvuun.

Tehostettua palveluasumista esitetään Peltolammille ja Hiedanrantaan uusien asuinalueiden rakentuessa. Peltolammin osalta tavoitteena on luoda alueelle palvelukortteli-konseptilla toteutettava alue, johon sijoittuisi sekä ikäihmisten tehostettua palveluasumista että kehitysvammaisten asumista tavallisen asumisen yhteyteen. Palvelukortteli sijoittuisi lähelle tulevaa Peltolammin hyvinvointikeskusta.

Tässä yhteydessä on myös päivitetty Koukkuniemen alueen kehittämissuunnitelma. Tällä hetkellä Koukkuniemen alueella rakentuu Männistön uusi tehostetun palveluasumisen yksikkö, joka saadaan käyttöön alkuvuodesta 2021. Tämän jälkeen on tarkoitus peruskorjata Havula, Varpula ja Iltala, jotka kaikki ovat tekniseltä kunnoltaan perusparannuksen tarpeessa. Perusparannusten yhteydessä vanhainkotiasuminen muuttuu tehostetuksi palveluasumiseksi. Ensimmäisenä kohteena on Havula, joka on tarkoitus toteuttaa ilman investointiavustusta, joka edellyttää Aran pitkää korkotukilainaa. Tämä mahdollistaa joustavamman asiakasvalinnan ja nopeatkin muutokset palvelusisällöissä palvelutarpeen vaatiessa.

Näiden jälkeen on vuorossa Tammiston (ent. Kanta-Rausa) perusparannus. Lisäksi Hallintorakennuksessa on todettu sisäilmaongelmia, joiden vuoksi sen perusparannus on myös lähiaikoina ajankohtainen. Viimeisenä Koukkuniemen alueen rakennuksista on Urpula, jonka osalta palvelutarve ja perusparannuksen ajankohta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

määritellään myöhemmin. Koukkuniemen hankkeiden kustannusarviot ylittävät 5 miljoonaa euroa, joten niihin on haettava sosiaali- ja terveysministeriön poikkeusluvut.

Orivedellä on suunnitteilla lähivuosina toteutettava uusi tehostetun palveluasumisen yksikkö, joka korvaisi vanhainkotiasumista. Uuden yksikön myötä paikkamäärä kasvaa hieman. Hanke on suunnitteluvaiheessa.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluissa Kuusikkotietojen mukaan ei suuria muutoksia ole ollut viime vuosina. Kuitenkin asumispalvelujen tarve on jonkin verran kasvanut ja asiakkaiden tarpeet ovat monimuotoisempia kuin aiemmin. Tarkastelussa on otettu huomioon sekä Tampereen että Oriveden palvelutarpeet.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluissa on kehitetty muiden toimijoiden kanssa kotiin vietäviä vahvemman tuen palveluita, joista on saatu hyviä kokemuksia. Tätä työtä jatketaan. Samoin muiden toimijoiden kanssa etsitään ratkaisuja perheiden asumispalveluratkaisuihin. Asumispalvelujen ratkaisujen löytämisessä on merkittävässä roolissa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saaminen.

Hervannassa sijaitsevan asumispäivystys ja asumisyksikön täyttöaste on viimeisen vuoden ajan vaihdellut 120-150 %:n välillä. Näin ollen tarvitaan mahdollisimman pian uusi tukiasumisyksikkö, joka helpottaa tilannetta. Tukiasumisyksikön saamista on selvitetty yhteistyössä kaavoituksen sekä kiinteistö, tilat ja asuntopolitiikkaryhmän kanssa. Tukiasumisyksikölle on suunnitelmien mukaan osoitettavissa tontti Kaupin kampus, Medi-Park IV kaava-alueelta, joka on kaava-ohjelmassa tänä vuonna. Alustavan aikataulun mukaan yksikön rakentaminen voisi käynnistyä muutaman vuoden päästä, vuosina 2022 tai 2023.

Pitemmällä aikavälillä esitetään mielenterveys- ja päihdekuntoutujille asumisyksikköä ja siihen liittyviä satelliittiasuntoja Hiedanrannan uudelle asuinalueelle. Tämä vahvistaa lännen alueen palveluita.

Vammaispalvelujen asumispalvelut jakautuvat vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten asumispalveluihin. Vaikeavammaisten suhteellinen määrä on pysynyt vakiona, noin 0,07 % kokonaisväestöstä. Väestömäärän kasvun myötä asumispalvelujen tarve on jonkin verran kasvanut. Vaikeavammaisten asumispalveluissa kaupungilla ei ole omaa palvelutuotantoa. Nyt esitetään, että käynnistetään oman palvelutuotannon suunnittelu vaikeavammaisten asumispalveluihin. Tätä varten esitetään asumispalveluita Hatanpään alueelle, jonka kaava mahdollistaa erityisryhmien asumista. Lähtökohtana olisi, että asuinkerrostaloon tulisi pienempi tiiviimmän asumisen yhteisö, jonka lisäksi osoitettaisiin erillisiä asuntoja vaikeavammaisille asukkaille.

Kehitysvammaisten asumispalvelujen tarve kasvaa tulevina vuosina. Asumispalvelujen tarvetta lisää suuri määrä aikuisikäisiä, jotka asuvat lapsuudenkodeissaan ikääntyvien vanhempiensa kanssa. Lisäksi nykyisin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

aikuistuvat kehitysvammaiset haluavat omaan asuntoon nopeammin kuin aikaisemmin. Asuntotarvetta lisää myös eliniän pidentyminen. Kehitysvammaisten asumispalveluissa on myös joitakin kohteita, jotka eivät enää houkuttele mm. sen vuoksi, että asunnoissa ei ole omia wc- ja suihkutiloja. Tämän vuoksi on paineita toimitilojen uudistamiseen ja perusparantamiseen.

Lisäksi laitoshoidossa on joitakin asiakkaita, jotka voisivat siirtyä asumispalveluihin, jos olisi heille soveltuva asumisyksikkö tarjolla. Ratkaisuna esitetään, että selvitetään vaativien kehitysvammaisten asumisyksikön sijoittamista Tuomiokallion toimintakeskuksen viereiselle tontille.

Toisena nopeana ratkaisuna esitetään, että valmisteilla olevaan kaavaan, joka käsittää Särkänniemi, Onkiniemi ja Mustalahden alueita, sisällytetään kehitysvammaisten asumista. Alue on kaavaohjelmassa vuonna 2020. Tähän esitetään tavallisen asumisen yhteyteen ryhmäkotia ja lisäksi satelliittiasuntoja, joiden asukkaat voivat tukeutua ryhmäkodin palveluihin. Samanlaista ryhmäkodin ja satelliittiasuntojen yhdistelmää tavallisen asumisen yhteyteen esitetään Tesomalle, uudelle Taimisto-Tuomarinkadun alueelle lähelle uimahallia. Tämä korvaisi Korvenkodin asumisyksikön, jonka asunnot eivät vastaa nykyajan vaatimuksia.

Muidenkin uusien kohteiden osalta on lähtökohtana, että ryhmäkodit ja niihin liittyvät satelliittiasunnot liitetään tavallisen asumisen yhteyteen. Peltolammille on ajateltu laajempaa palvelukorttelia, jossa olisi sekä kehitysvammaisten että ikäihmisten asumispalveluita lähellä tulevaa hyvinvointikeskusta. Lisäksi Viinikanlahden ja Hiedanrannan alueille esitetään kehitysvammaisten asumista.

Orivedellä on melko uusi kehitysvammaisten asumisyksikkö, jonka suunnittelussa on otettu huomioon myös tulevaisuuden palvelutarpeita.

Palveluverkkosuunnitelmassa esitetään myös muita toimenpiteitä. Yhtenä toimenpiteenä esitetään, että erityisesti uusia alueita kaavoitettaessa, niille varataan jatkossa erityisryhmien asumista varten tontteja, jotta voidaan nopeallakin aikataululla päästä toteutusvaiheeseen. Jatkossa tavoitteena on entistä tiiviimmin yhdistää erityisryhmien asumista ns. tavallisen asumisen yhteyteen esimerkiksi kehittämällä palvelukortteleita, joissa korostuu mm. alueen yhteisöllisyys ja palvelujen saavutettavuus. Lisäksi esitetään, että mm. ikäihmisten asumisen sijoittelussa olevaa Pakki-kapasiteettihallintajärjestelmän jatkokehittämisessä otetaan huomioon myös suunnitteluun liittyvät tarpeet.

Erityisryhmien asumisen palveluverkkosuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden jatkovalmistelua varten tarvitaan työryhmä. Perustettava erityisryhmien asumisen työryhmän tehtävänä on huolehtia, että esitetyt toimenpiteet etenevät toteutukseen eri toimijoiden yhteistyönä.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Maritta Närhi, Mari Patronen, Anniina Tirronen, Virpi Ekholm, Auli Heinävä, Sisko Hiltunen, akila

Liitteet

1 Sotela 7.5.2020 Asumispalvelusuunnitelma, päivitetty 12.5.2020

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 12.5.2020 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 12.5.2020.

Muutoksenhakuviranomainen

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tampere
12.05.2020

Kalle Kaunisto
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Oikaisuvaatimus

§45

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Aleksis Kiven katu 14–16 C, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asiointin lomakkeella <http://www.tampere.fi/asiointi/> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.